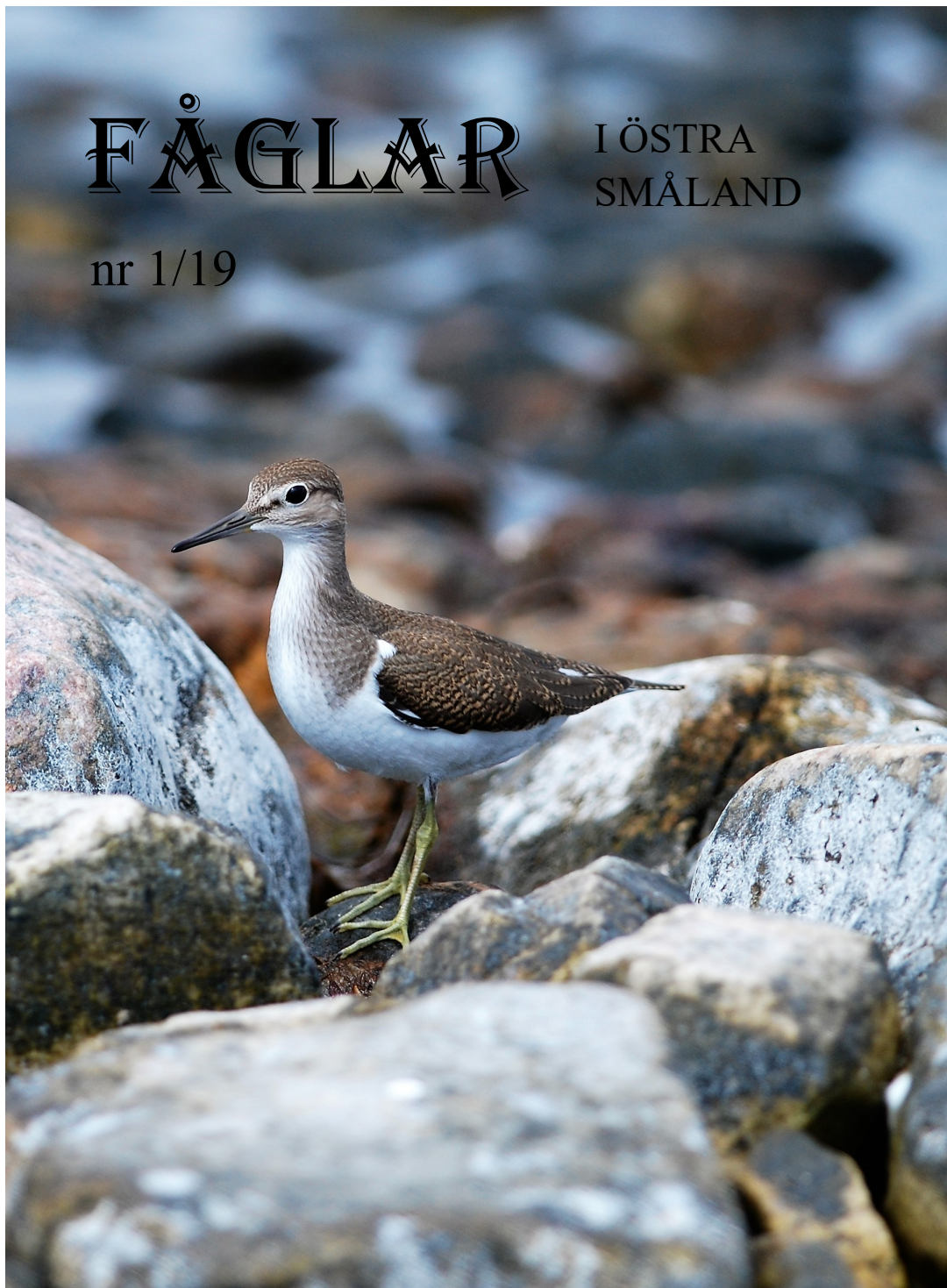


FÅGLAR

I ÖSTRA
SMÅLAND

nr 1/19





Innehåll 1/19

Ledare: Berntsson: Från länets sydvästra horisont

1

Uppsats:

Ulf Edberg: Inventering

3

Övrigt:

Riksinventering av berguv 2019 och 2020

14

Gissa fågeln!

16

Vinterfåglar Inpå Knuten

17

ÖSOF:s Lusserally 2018

20

Stadgar för ÖSOF:s forskningsfond

22

Stadgar för ÖSOF:s göktytefond

23

ÖSOF:s årsmöte den 7 april

24

Extra föreningsmöte den 16 maj

25

Framsida: Drillsnäppa

Foto: Åke Nilsson

Baksida: Berguv

Foto: Åke Nilsson

Fåglar i östra Småland

årg 31 * 2019

Utgiven av Östra Smålands Ornitologiska Förening (ÖSOF)

Redaktör och ansvarig utgivare:

Ansvarig för **adressändringar**

Åke Nilsson, Stenåldersvägen 26, 572 40

Oskarshamn, tel. 0704614938.

e-post: nilsson.ake@hotmail.com

Tidskriften utkommer med tre nummer per år. Två av numren är helt digitala. Medlemmar i SOF (Sveriges Ornitologiska Förening, Birdlife Sverige) bosatta i östra Småland, är automatiskt anslutna till ÖSOF. För att erhålla tidskriften betalas kr 150:- på bankgiro **5174-0983**. Medlem som inte är SOF-ansluten kan bli medlem och få tidskriften genom att betala 150 kr. Medlemmar utanför Sverige betalar 250 kr. Prenumerationspriset för bibliotek och institutioner är 150 kr.

ÖSOF är en regionalförening till SOF. Föreningens syfte är att främja utforskandet och skyddet av fågelfaunan inom fastlandsdelen av Kalmar län.

ÖSOF:s styrelse:

Ordförande: Åke Nilsson

Kassör: Lars-Olof Eriksson, Ugglevägen 14F 572 31 Oskarshamn, tel. 0768420792

Övriga styrelseledamöter: Ulf Edberg Nybro, Torgny Berntsson Emmaboda, Jan Ottosson Kalmar, Jan Karlsson Hultsfred, Tommy Larsson och Magnus Lanner vice ordf, Oskarshamn, Larsgunnar Nilsson Västervik.

Regionala rapportkommittén (Rrk)

Rapportmottagare: Calle Ljungberg, Södra Långg. 27A, 570 82 Målilla, 070-660 33 93

Övriga ledamöter: Christer Håkansson, Leon Axelsson Widén, Hans Bohlin, Åke Nilsson, Henric Jennersjö, Peter Sieurin och Mathias Näslund.

Hemsida:

<http://www.birdlife.se/start-1.0.5493.1/>

Ledare

Från länets sydvästra horisont

Nybro och Emmaboda kommuner i sydvästra delen av vårt långa län gränsar till Blekinge och Kronobergs län. Här pågår omfattande skogsavverkningar som går hårt åt fågellivet, främst skogshöns. Vi är dock än så länge rätt förskonade från vindkraft. Ansökningar har haglat in från utländska entreprenörer, men hittills mest mötts med avslag. Dessa kostnadskrävande monstersnurror stör bland annat vårt fågelliv, främst rovfåglar.

Vi deltar i Örnräkningen 3 helger i februari-mars som styrs av Kronobergsornitologerna. För min del från högt belägna tornet i Mundekulla och i Nybro från Svartbäcksmåla.

På våra bilskådarrundor i byarna har vi märkt att det syns mindre av småfåglar hittills i år, bortsett från vid matningarna. Vi fortsätter att skämma bort våra vänner med godsaker.

Litet om häckningarna i våra insjöar från mitt perspektiv.

1987 ville Länsstyrelsen ha översikt av sjöfågelbeståndet i vårt område, vi fick då viss reseersättning. Tidigare var sjön Törn den enda någorlunda inventerade. Några skådare, fiskare, jägare och närboende hade koll på en hägerkoloni på Storkläpp som då hyste 30 häckpar. I den stora flikiga sjön och dess grannskap fanns då minst 5 häckande par fiskgjuse, 3 par storlom, storskrake och ett par lärkfalk.

Dessa 4 arter: gråhäger, fiskgjuse, lärkfalk och storlom var då aktuella för inventering, övriga lämnade vi därhän.

1987 gjorde vi ett mer omfattande inventeringsarbete, vi delade ambitiöst upp oss i olika områden. Jag ansvarade för SV delen som tillhör Nättrabyåns avrinningsområde inom Emmaboda kommun, de 4 stora sjöarna Flaken, Skepen, Nätterhövden och Sidlången. Då gällde att i första hand konsultera lokalt fågelintresserade som fiskare, strandägare m.fl. vad dom kände till om fågellivet. Jag hade inte besökt dessa sjöar under häcktid tidigare så det blev till att hyra, anlita båtägare. På så sätt fick vi som inventerade en vink om vad för fåglar som setts där. En som var med och inventerade frågade: -Vi tar allt va? Javisst, det blev en hel del att skriva upp som sjungande rödhake, gärdsmyg, bofink, lövsångare, flugsnappare o.s.v. Jag begränsade småningom småfåglarna till typiska som häckar i vassarna, rörsångare och sävsparv, vitfågel; fiskmå, skratmå, gråtrut och fisktärna, häger, storlom, fiskgjuse, lärkfalk, änder: gräsand, kricka, knipa o storskrake, småvadare, drillsnäppa och skogssnäppa, övriga, kanadagås, skäggdopping, svarthakedopping och sothöna, enkelbeckasin m.fl.



Storspov är en art som häckat vid Flaken med två par, men i dag finns det inget par kvar vid någon av de inventerade sjöarna.

Foto: Åke Nilsson

I en sjö, Flaken, fanns ett sankmarksområde där 2 par storspov, 2 par rödbena och 2 par tofsvipa länge häckade. Efter att vi genomfört inventeringar i 10-årsperioder har vi sett utvecklingen och då konstaterat att beståndet utarmats så att vissa arter under 2000-talet försvunnit, men andra tillkommit, sångsvan, trana, grågås, stor-skarv är exempel på dessa. Utan hängivna fågelintresserad sommarstugeägare och andra boende i närheten med ständig uppsikt över stränderna hade denna dokumentation blivit mager.

Torgny Berntsson, ordf. Nybro-Emmaboda Fågelklubb

Inventering

SJÖINVENTERINGEN 2017

Text och diagram: Ulf Edberg

Bakgrund

1987 genomförde ÖSOF en inventering av häckfågelbeståndet i 60 sjöar i östra Småland på Länsstyrelsens uppdrag.

30 ornitologer från 4 klubbar deltog. Sjöarna fördelade sig på 13 vattensystem. 13 sjöar i Emmaboda kommun och 9 sjöar i Nybro kommun ingick i studien.

Inventeringen upprepades 1997 i Nybro och Emmaboda kommuner av Nybro-Emmaboda Fågelklubb. Meningen var att samtliga 22 sjöar inom vårt område skulle återinventeras, men av olika anledningar föll 5 sjöar bort, det var Torsjön, Brunnsjön Gransjösjön, Tomeshultagölen och Boasjö.

Resultatet presenterades i Fågelbladet 2-99.

Det var återigen meningen att samtliga 22 sjöar inom vårt område skulle inventeras 2007, men ånyo skedde en del bortfall p.g.a. diverse orsaker. Sjöarna som inte blev inventerade 2007 var Torsjön, Brunnsjön, Yggersrydssjön, Åsjön, Stensjön och Möcklasjö.

Inventeringstillfällena var minst 3 fördelade över häckningssäsongen. I Nätterhövden, Sidlången och Flaken användes båt. Redovisat i Fågelbladet 2-08.

2017 genomfördes en fjärde invente-

ringsomgång och den här gången var det Brunnsjön, Torsjön och Ödevaten som inte alls blev inventerade.

I Yggersrydssjön, Åsjön, Stensjön (Bäckebo) och Möcklasjö gjordes mindre inventeringar och i Törn inventerades bara den norra och mellersta delen. Siffrorna för Törn är därför inte helt jämförbara.

Torgny Berntsson och Rodney Foucard har inventerat Flaken, Skepen, Sidlången och Nätterhövden (med Lillsjön vid Guttamåla).

Jan Bertilsson inventerade norra Törn, Grimmansmålasjön och Rostockasjön.

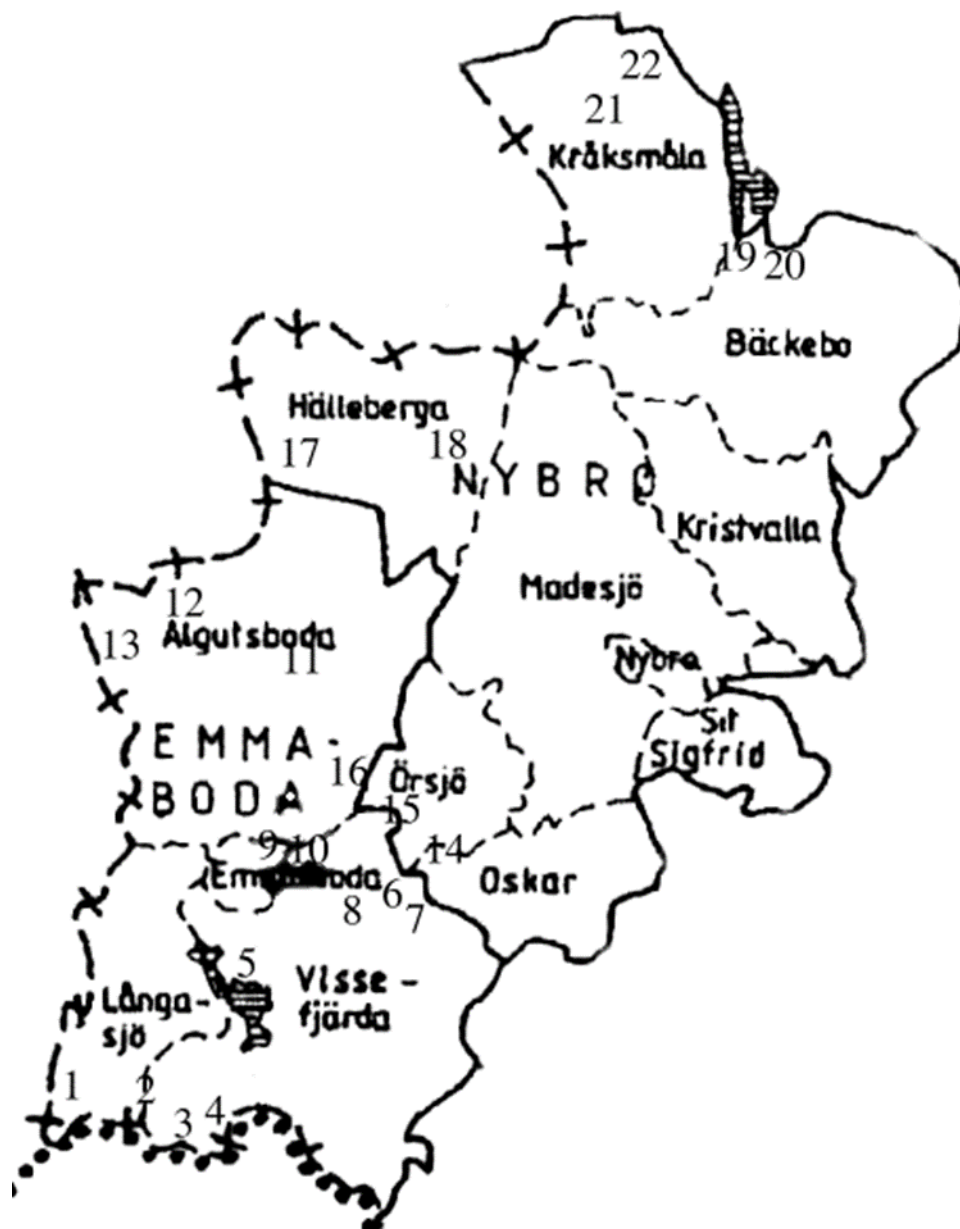
Hans Lundgren var inventeringsansvarig för mellersta Törn, Gransjösjön och Tomeshultagölen.

Ulf Edberg inventerade Hulte-bräan, Skärsjön, Virkesjön, Orra-näsasjön, Derasjön och Boasjö.

Sjö 1-4, enligt kartan på nästa sida, ingår i Nättrabyåns vattensystem, 5, 8-10, 12-13 och 15 i Lyckebyåns vattensystem, 6-7 i Halltorpsåns vattensystem, 11, 14 och 16 i Hagbyåns vattensystem, 17-18 i Ljungbyåns vattensystem och 19-22 i Alsteråns vattensystem.

Åsjön (nr 19) består av delarna Oppfjärden och Nerfjärden och är en breddning av Alsterån. Stensjön (nr 20) ligger i Bäckebo f.g strax söder om Arbåga i Högsby k:n, ej att förväxla med Stensjön i Madesjö f.g nordost om Gadderås.

Fågelarterna har fått olika skyddsvärdespoäng enligt följande (samma som 1987, 1997 och 2007):



De sjöar som ingår i inventeringen är (se läge på kartan):

1) Flaken, 2) Skepen, 3) Nätterhövden, 4) Sidlängen, 5) Törn, 6) Brunnsjön, 7) Torsjön, 8) Ödevaten, 9) Grimmansmålasjön, 10) Rostockasjön,

Gransjösjön, 12) Yggersrydssjön, 13) Tomeshultagölen, 14) Hultebräan,

15) Skärsjön, 16) Virkesjön, 17) Derasjön, 18) Orranåsasjön, 19) Åsjön,

20) Stensjön, 21) Boasjö och 22) Möcklasjö.

5 poäng: storlom, skedand, brun kärrhök, fiskgjuse, lärkfalk, trana.

4 poäng: gråhäger, vattenrall, rörhöna, storspov.

3 poäng: knölsvan, vigg, storskrake, sothöna, tofsvipa, rödbena.

2 poäng: skäggdopping, kricka, knipa, skogssnäppa, skrattmås, fisktärna.

1 poäng: kanadagås, gräsand, enkelbeckasin, drillsnäppa, fisk-mås, gråtrut.

Sångsvan (5p), grågås (1p) och havstrut (3p) var nya 2007.

Metodik

Sjöarna har besökts minst 2-3 gånger under häckningstid. Alla observationer med häcknings-indicier har noterats, det kan vara allt från par i lämplig miljö till kläckta ungar. Exempelvis kan det vid första besöket finnas 3 ruvande fiskmåsar, vid andra besöket 2 ruvande och vid sista besöket har bara ett bo gett ungar. Då är det ändå 3 par som anges eftersom 3 par påbörjade häckning.

Kommentarer

Det är endast Virkesjön och Gransjösjön som har ökat sin poäng sedan 2007. Nätterhövden och To-

meshultagölen fick precis samma poäng som senast och övriga sjöar minskar. Lägg dock, som tidigare sagt, märke till att endast delar av Törn har inventerats 2017.

Av övriga sjöar minskar Flaken mest (-54). Där saknas 11 arter av de 17 som hittades 2007. Märkbarast är -5 par kanadagås, -2 par storspov och -5 par skrattmås.

Hultebräan och Skärsjön minskar båda med 29 p. Vid Hultebräan har kanadagås ersatts av grågås, 2 par storskrake, 2 par drillsnäppa och 3 par fisktärna har försvunnit. Sjön drabbades hårt av Kalmar kommuns rekordstora vattenuttag torrsommaren 2017. Skärsjön har tappat 1 par sångsvan, 5 par gräsand, 2 par skogssnäppa och havstrutparet.

Skepen minskar med 23 p. Där är förlusten av 2 par trana och 3 par drillsnäppa mest kännbar.

Sidlångens -13 p beror främst på tappet av 1 par gråhäger och 1 par trana (-9 p).

Störst minskning står gräsand för med -42 par. Kanadagås minskar med 20 par. På dessa båda arter förekommer det jakt.



Fiskgjuse ger fem skyddsvärdespoäng vid inventeringen. Foto: Åke Nilsson

Övriga arter ligger inom fel-marginalen, men knipa, storskrake, trana och drillsnäppa har stora minskningar.

Knipan finns talrikt utmed kusten och tranan har möjligen bytt till andra lokaler, för den verkar hålla sin numerär i inlandet. Storskrake och drillsnäppa minskar över hela södra Sverige.

Knölsvan, skedand, skäggdopping, brun kärrhök, vattenrall, sothöna, rörhöna, tofsvipa, rödbena, stor-spov och havstrut finns inte längre häckande vid

de inventerade sjöarna. De som har försvunnit sedan 2007 är gråhäger (från Flaken och Sidlängen), storspov (från Flaken), skrattmå (från Flaken) och havstrut (från Skärsjön).

Vigg fanns endast i Törn 2007 och där är inte den södra delen inventerad 2017. Där fanns 5 par storskrake 2007 och möjligen finns arten kvar där.

De enda arterna som ökar är grågås (+7 par) och fiskmå (+10 par).



Skärsjön (sjö 15) vid kommungränsen Emmaboda/Nybro.
Foto: Ulf Edberg

Tabell 1. Sjöar i södra Emmaboda kommun på gränsen till Kronobergs län (Flaken) eller på gränsen till Blekinge län.

Sjöar	Flaken				Skepen				Nätterhövden				Sidlängen			
Årtal	-87	-97	-07	-17	-87	-97	-07	-17	-87	-97	-07	-17	-87	-97	-07	-17
Arter (poäng)																
Sångsvan (5)			1									1				
Grågås (1)			1	2							1	2				
Kanadagås (1)	2	3	5			1	1		3	2		1	3			
Kricka (2)			1				1						1		1	
Gräsand (1)	1	2	2		4		2		8		5	1	1			
Vigg (3)																
Knipa (2)	1	1	2						2	5	2	2			1	1
Storskrake (3)			1						1	1	1					
Storlom (5)	1	2	1	1	1	1	2	1		1	2	1	1	2	2	1
Skäggdopp. (2)	1				1											
Gråhäger (4)			1												1	
Fiskgjuse (5)							1	1	1		1					
Lärkfalk (5)		1	1	1					1			1				
Trana (5)		1	1				2				1				1	
Enkelbeck. (1)											1		1			
Storspov (4)		2	2													
Rödbena (3)		2														
Skogssn. (2)		2	1								1					
Drillsnäppa (1)	3	1	2	1	2	1	3			2	2					
Skrattmå (2)		9	5													
Fiskmå (1)	4	3	2	1		1	1	1	2	5	2	12	3	1	1	4
Gråtrut (1)		1								1	1					
Havstrut (3)																
Fisktärna (2)	2	3	2	1		2	1	1		2	2	5			1	1
Antal par	15	33	31	7	8	6	14	4	18	19	22	26	10	3	8	7
Antal arter	8	14	17	6	4	5	9	4	7	8	13	9	6	2	7	4
Poäng	23	76	69	15	13	12	36	13	30	32	45	45	15	11	26	13

Tabell 2. Sjöar i de centrala delarna av Emmaboda kommun.

Sjöar	Törn				Grimmansmålasj.				Rostockasjön			
Årtal	-87	-97	-07	-17	-87	-97	-07	-17	-87	-97	-07	-17
Arter (poäng)												
Sångsvan (5)												
Grågås (1)												2
Kanadagås (1)	15	5	4		1	1	3		2	2	2	1
Kricka (2)	5	3					1				1	
Gräsand (1)	12	5	15		1	1	4	3	2		2	
Vigg (3)			1						2			
Knipa (2)		8	10				1	1			1	1
Storskrake (3)		2	5								1	
Storlom (5)	1	2	3	2		1				1		
Skäggdopp. (2)									1			
Gråhäger (4)	20	10										
Fiskgjuse (5)	3	5	5	1	1	1	1	1				
Lärkfalk (5)	1	1	1	1			1					1
Trana (5)			1								1	
Enkelbeck. (1)									2	1	1	
Storspov (4)												
Rödbena (3)												
Skogssn. (2)												
Drillsnäppa (1)	10	3	4	2	1	1	1	1	1		1	
Skrattmå (2)		9										
Fiskmå (1)	20	16	14	3	5	2	2	1	2	2	2	1
Gråtrut (1)		2	7									
Havstrut (3)												
Fisktärna (2)	6	3	5	1	2	2	1	1		1	1	1
Antal par	93	74	75	10	11	9	15	8	12	7	12	7
Antal arter	10	14	13	6	6	7	9	6	7	5	10	6
Poäng	184	163	142	26	17	19	26	14	17	12	21	13



Fiskmås är en art som håller ställningarna.

Foto: Åke Nilsson



Kanadagås har minskat med 20 par.

Foto: Åke Nilsson

Tabell 3. Sjöar i södra delen av Nybro kommun. Skärsjön har en mindre del i Emmaboda kommun och Virkesjön ligger till hälften i Emmaboda kommun.

Sjöar	Hultebräan				Skärsjön				Virkesjön			
Årtal	-87	-97	-07	-17	-87	-97	-07	-17	-87	-97	-07	-17
Arter (poäng)												
Sångsvan (5)							1					
Grågås (1)				2								1
Kanadagås (1)	4	5	3		1	1			2			1
Kricka (2)												
Gräsand (1)			1			1	5		2	1	5	
Vigg (3)												
Knipa (2)		2	1			2	1					1
Storskrake (3)	1	1	2			1	1					
Storlom (5)		2	2	1	1	1	2	1	1			
Skäggdopp. (2)												
Gråhäger (4)												
Fiskgjuse (5)												1
Lärkfalk (5)												
Trana (5)			1									
Enkelbeck. (1)												
Storspov (4)												
Rödbena (3)												
Skogssn. (2)							2					1
Drillsnäppa (1)	1	1	2		1		1				1	
Skrattmåås (2)					10	5						
Fiskmåås (1)	5	5	2	1	36	5	2	3	20	3	1	5
Gråtrut (1)						1						
Havstrut (3)							1					
Fishtëarna (2)			3			1	3	2				
Antal par	11	16	17	4	49	18	19	6	25	4	7	10
Antal arter	4	6	9	3	5	9	10	3	4	2	3	6
Poäng	13	28	37	8	63	32	41	12	29	4	7	16

Tabell 4. Sjöar i västra delen av Nybro kommun (Derasjön och Orranäsasjön) samt sjöar i norra delen av Emmaboda kommun (Gransjösjön och Tomeshultagölen) och Boasjö i norra delen av Nybro kommun.

Sjöar	Derasjön				Orranäsasjön				Gransjö		Tomes.		Boasjö		Förändr
Årtal	-87	-97	-07	-17	-87	-97	-07	-17	-07	-17	-07	-17	-07	-17	sedan
Arter (poäng)															2007
															totalt
Sångsvan (5)				1									1		-1
Grågås (1)															+7
Kanadagås (1)	1	1	2	1	2	3	3		1	2			1	1	-20
Kricka (2)									2	5		2	1		-1
Gräsand (1)	3		4			3	3		4	3	1	2		2	-42
Vigg (3)															-1
Knipa (2)	2	1	1			2	2		1	2				1	-14
Storskrake (3)						1	1								-12
Storlom (5)	1	1	1	1		2		1					2	1	-6
Skäggdopp. (2)															
Gråhäger (4)															-2
Fiskgjuse (5)					1	1							1	1	-4
Lärkfalk (5)											1				0
Trana (5)			1						1	1			1		-10
Enkelbeck. (1)	1			1									1		-2
Storspov (4)					1										-2
Rödbena (3)															0
Skogssn. (2)			1				1		1	1	1	1	1		-6
Drillsnäppa (1)	1	1				2	2	1	1	1			1	2	-13
Skrattmå (2)															-5
Fiskmå (1)	5	1	3	10	5	5	5	5	3	2			10	11	+10
Gråtrut (1)		1	1			1	1	1	1				2	1	-11
Havstrut (3)															-1
Fisktärna (2)			1										1	3	-5
Antal par	14	6	15	14	9	20	18	8	15	17	3	5	23	23	
Antal arter	7	6	9	5	4	9	8	4	9	8	3	3	12	9	
Poäng	20	11	26	22	16	36	23	12	23	29	8	8	46	35	

Slutsatser

Vid en första anblick kan resultatet från 2017 tyckas vara riktigt dåligt, speciellt om man jämför med 2007. Då får man tänka på att det inte går att dra för stora växlar på ett enskilt års resultat. Det har förts fram kritik om att 10 år är ett väl långt spann och vart annat eller åtminstone vart femte år vore en bättre frekvens. Faktum är att 2017 verkar ha varit ett dåligt år sett till väder m.m. och 2007 var ett toppår. Då blir skillnaderna överdrivet stora. Man ska nog hellre jämföra 2017 med 1997 och får då ett mer jämförbart resultat.

Dock kvarstår faktumet att de flesta arterna minskar i antal vid dessa sjöar.

Orsakerna vågar jag inte ge mig in på här, men trenderna verkar följa fågelarternas populations-utveckling i stort.

Ett par saker att tänka på när man läser tabellerna är t.ex. att en stor minskning av antalet individer inte behöver innebära en stor minskning av antalet arter. Det kan t.ex. försvinna en stor skrattmåskoloni och då rasar antalet individer medan antalet arter bara minskar med en.

Vidare så kan man inte jämföra sjöarna rakt över med varandra. De är sinsemellan väldigt olika. I den första resultatredovisningen 1988 i FiöSm har jag för mig att alla sjöarnas yta framgick. Jag har inte hittat den redovisningen



Drillsnäppa är en art som ger endast en poäng. I inventeringsområdet har den minskat med 13 par. Foto: Åke Nilsson

utan talen från 1987 är från redovisningen i Fågelbladet 2-99. Törn är inventeringens i särklass största sjö. Mellanstora sjöar är Flaken, Ödevaten, Yggersrydssjön, Hultebräan, Skärsjön och Derasjön. Resterande sjöar är mindre eller rentav riktigt små. Brunnssjön t.ex. är liksom Tomeshultagölen en göl. Att Brunnssjön alls finns med beror på att Länsstyrelsen har den som referenssjö. Där finns dock knappt något fågelliv.

Sjöarna är också mycket olika sett till biologin, hydrologin osv. Vissa sjöar, som t.ex. Rostockasjön och Åsjön är bara breddningar på åar (Lyckebyån resp. Alsterån) medan andra sjöar, som t.ex. Derasjön och Skärsjön är källsjöar.

Skärsjön är ett exempel på en oligotrof (näringsfattig) sjö medan Rostockasjöns norra del är mer eutrof (näringsrik) med stora vassar.

Tack

En så här pass stor inventering gör sig inte själv. Under årens lopp har fler än de som nämns i 2017 års inventering deltagit. Tack till er alla! Just problemet med att få ihop deltagare är anledningen till att vi tvekar till att inventera vart femte år, men det hade onekligen varit intressant med en räkning 2022.

Ulf Edberg, Upplandsgatan 2,

382 31 Nybro.

ulf_edberg@yahoo.



Gråtrut har minskat med 11 par i de inventerade sjöarna.

Foto: Åke Nilsson

Riksinventering av berguv 2019 och 2020

BirdLife Sverige har utsett berguv till riksinventeringsart 2019 och 2020. Orsaken är att det från många håll i landet rapporteras om minskande förekomst. I Fåglar i östra Småland nr 3 2018 kan man läsa att det under 2018 endast fanns 6 säkerställda häckningar för vårt område. För att få en bättre bild över berguven situation och förstå orsakerna till den eventuella minskningen behöver arten följas upp. BirdLife Sverige vill därför ha in rapporter på ropande uvhanar och par under vintern/våren.

BirdLife Sverige utsåg fram till 2013 årligen en eller flera arter som s.k. riksinventeringsarter. Riksinventeringarna startade 1969 och pågick sedan med vissa avbrott under 40 år. År 2015 ersattes konceptet med sjöfågelinventeringen. Syftet var att kartlägga förändringar för flera arter som Svensk Fågel-taxering hade dålig täckning på i deras nationella inventeringar. BirdLife Sverige genomför åren 2019 – 2020 åter en nationell inventering av en art. Det gäller berguv som inventerats vid sju tillfällen de senaste 75 åren. Syftet med inventeringen är att med ornitologers gemensamma ansträngningar få fram data för en art där den allmänna rapporteringen inte ger tillräckligt med uppgifter för att skatta det häckande beståndet (BirdLife Sveriges hemsida).

I varje regionalförening finns kontaktpersoner utsedda som tar emot uvrapporterna. I Östra Smålands Ornitologiska Förening är det Larsgunnar Nilsson i Västervik (e-post: larsgunnarn@gmail.com). Det går även bra att kontakta Tommy Larsson (e-post: tommylarsson51@hotmail.com). Styrelsen i östra Småland har beslutat att rapporteringen kommer bara att ske kommun-

vis och inte några exakta lokaler. Detta gäller även för Artportalen. Vi vill uppmana till att vara försiktig med att sprida uv-observationer.

BirdLife har tagit fram en inrapporteringsblankett som man önskar att så många som möjligt kan använda och sända in till sin kontaktperson. Anledningen till blanketten är att vi vill få en mer enhetlig rapportering som också kan ges svar på i vilka miljöer berguven finns, vilket födounderlag den har samt vilka hotbilder som kan finnas. Hur inventeringen går till kan du läsa om på följande länk: <http://birdlife.se/fagelskydd/inventeringar/riksinventering-berguv/>. Där finns inventeringsmetodiken beskriven och inventeringsprotokollet att ladda ner.

Lite tips vid inventeringen: Inventeringen sker genom avlyssning på behörigt avstånd (> 100 m) från den avlyssnade lokalen. Välj en dag med svag vind och helst ingen nederbörd. För att höra berguven ropa bör man vara på plats före solnedgången. Oftast ropar berguvshannen från ca 20-30 minuter efter solnedgången, dvs då det blivit så mörkt att man svårigen kan läsa en

tidning (5 lux). Hanen ropar ibland bara några minuter, så det gäller att vara på plats i tid. Har man inte hört något en dryg timma efter solnedgången kan man avbryta och lämna platsen. Berguven ropar inte garanterat varje kväll. För ett säkrare resultat behöver lokalen besökas ytterligare minst en gång. Så snart en ropande berguv konstaterats kan lokalen bockas av som aktiv och behöver inte lyssnas av fler gånger. Berguven ropar även under gryningen under tidsspeglade förhållanden. Sannolikheten att höra berguv ropa i gryningen är enligt studier säkrare än att höra den under skymningen. Så är du morgonpigg ...

ÖSOF väljer att ha kontaktpersoner kommunvis enligt följande:

Torsås: Tommy Larsson
Emmaboda: Torgny Berntsson
Nybro: Ulf Edberg
Kalmar: Jan Ottosson
Mönsterås: Tommy Larsson
Högsby: Bill Andersson
Oskarshamn: Tommy Larsson
Hultsfred: Jan Karlsson
Västervik: Larsgunnar Nilsson
Vimmerby: Johan Wiktorsson
Valdemarsvik (Smålandsdelen) Stefan Kasselstrand

Åke Nilsson



En av få berguvsungar som ringmärktes under 2018. Foto: Åke Nilsson

Gissa fågeln!

Nu startar vi en ny giv i Fåglar i östra Småland. Det kommer att bli två fågelbilder i nummer 1 och 3 som man kan få gissa på. Båda arterna kommer att vara fåglar som kan ses i östra Småland. OBS! Det kan vara ungfåglar. Rätt svar finns på sista sidan. Foto: Åke Nilsson, red.



Vinterfåglar Inpå Knuten

Den fjortonde räkningen har genomförts och intresset bara ökar för att mata och rapportera in vilka fåglar man har vid sitt fågelmatbord. Helgen den 26-29 januari 2019 var alltså det fjortonde året som våra fåglar vid fågelbordet räknades. Statistiken är hämtad från Birdlife Sverige hemsida. I år var det 21 513 rapportörer och det rapporterades 1 178 097 individer där talgoxen som vanligt var den talrikaste individen.

Tio i topplistan för Sverige 2019 såg ut enligt följande:

1. Talgoxe	151 925
2. Pilfink	133 438
3. Gråsiska	127 867
4. Blåmes	113 441
5. Domherre	72 736
6. Gulsparv	68 187
7. Koltrast	68 112
8. Kaja	48 521
9. Skata	47 345
10. Grönfink	44 502

I östra Småland är det många som är med i räknandet. Det var 741 rapportörer som räknade in 42 535 individer. Det var fem arter, talgoxe, blåmes, pilfink, gulsparv och gråsiska, som slogs om topp 3.

Kommunerna i Småland fördelade sig enligt följande från norr till söder utifrån rapportörer, individer och topp 3.

Västervik 155 88 912

1. Talgoxe 2. Gulsparv 3. Blåmes

Vimmerby 39 2 335

1. Talgoxe 2. Gulsparv 3. Blåmes

Hultsfred 39 2 269

1. Talgoxe 2. Gulsparv 3. Blåmes

Oskarshamn 84 4 820

1. Talgoxe 2. Blåmes 3. Gulsparv

Högsby 23 1 824

1. Gulsparv 2. Gråsiska 3. Talgoxe

Mönsterås 60 4 004

1. Talgoxe 2. Gulsparv 3. Blåmes

Kalmar 201 11 121

1. Pilfink 2. Talgoxe 3. Blåmes

Nybro 66 3 088

1. Talgoxe 2. Blåmes 3. Gulsparv

Emmaboda 40 2 245

1. Talgoxe 2. Blåmes 3. Gulsparv

Torsås 34 1 917

1. Pilfink 2. Talgoxe 3. Gulsparv

I de flesta av kommunerna är talgoxe den vanligaste. För övrigt följer de vanligaste arterna i östra Småland de vanligaste för övriga Sverige. Det är bara gulsparv som kommer lite högre.

I Oskarshamn har Fåglar i östra Småland följt utvecklingen vid en fågelmatning i Saltvik. Det är Paul och Kerstin Sieurin som matat vid sitt fågelmatbord sedan den nationella räkningen började. De har för övrigt matat långt före räkningen började 2006. Den första artikeln var i FiöSm 2/2012 och den andra i nr 1/2016. På nästa sida kan man se en komplett tabell över deras observationer under 14 år.

Några arter som är väldigt stabila med en eller två individer per år är entita, nötväcka och större hackspett. Andra arter som i stället fluktuerar väldigt mycket är bergfink och gråsiska. 2019 var det en flock på hela 30 gråsiskor. Den art som sticker ut allra mest är nog ändå gulspurv. Det är ett snitt på 19,9 individer vid matningen under samtliga 14 år.

Text och foto: Åke Nilsson



Den här gulsparven var en av alla som Sieurins matade under vintern 2017/18.

Foto: Åke Nilsson

Tabell 1. Observationer vid fågelmatning (Vinterfåglar inpå knuten) i Saltvik, Oskarshamn av Paul och Kerstin Sieurin 2006-2019.

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Gräsand						2								
Fasan	3	4	3		2			2	4	7	5	4	4	
Sparvhök		1		1	1	1	1	1		1				1
Ringduva							2						1	1
Kattuggla						1								
Större hack.		1	1	1	1	1	2	2	2	2	1	1	2	2
Sidensvans	3											2		
Röd hake			1							1	1			1
Koltrast	3	6		1	4	1	2	2	6	9	4	7	4	3
Björktrast					6			3				1		1
Rödvingetrast					1									
Stjärtmes				12			8	6	4	7	8		10	6
Entita	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2	2	2
Blåmes	3	2	4	18	2	3	4	5	6	6	6	6	6	5
Talgoxe	3	10	8	12	4	7	6	10	4	5	4	8	5	12
Nötväcka	1		2	1	2	2	1	1	1	1	1	1	2	2
Trädkrypare	1		1	1				1	1			1		
Nötskrika	4	3		1	4	3		3	3	3	1			1
Skata	2	7	2	2	2	2	7	1	3	3	2	2	2	1
Kråka						2	2	1	4	1				
Pilfink	1	1		1			5	6	4	2	4	1	1	1
Bofink		2	2	2		1		1		3	6		4	2
Bergfink	30	1	20	5	17		1	2			2			10
Grönfink	8	4	13	20	2	29	8	3	5	2	3	3		4
Steglits							5							
Grönsiska	1	10	6	1		1	31	2	6	1	3		3	
Gråsiska		3		6		2			1			1	2	30
Domherre	2	2		6		4	14		5	2	8	3	4	3
Stenknäck	4	1	4	10	2	4	14	1	7	5	10	15	11	3
Gulspurv	17	20	21	8	10	20	8	30	25	30	20	25	20	25
kaja									4					
Antal arter	17	18	15	20	16	19	19	21	20	20	19	17	17	21

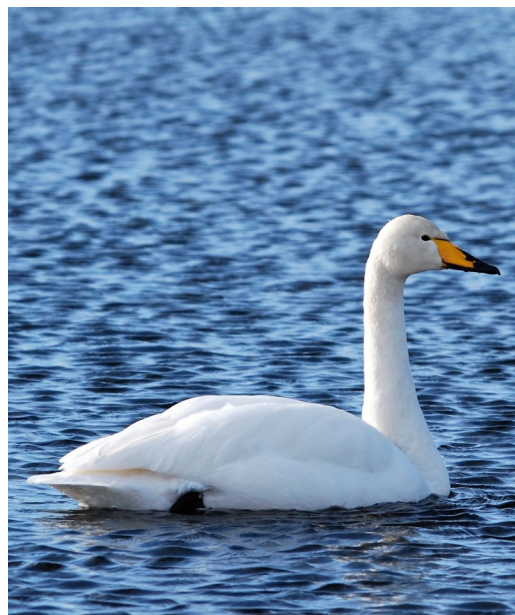
ÖSOF:S LUSSEALLY 2018

Lag 1: Åke Nilsson och Magnus Lanner

Lag 2: Ulf Edberg och Torgny Berntsson

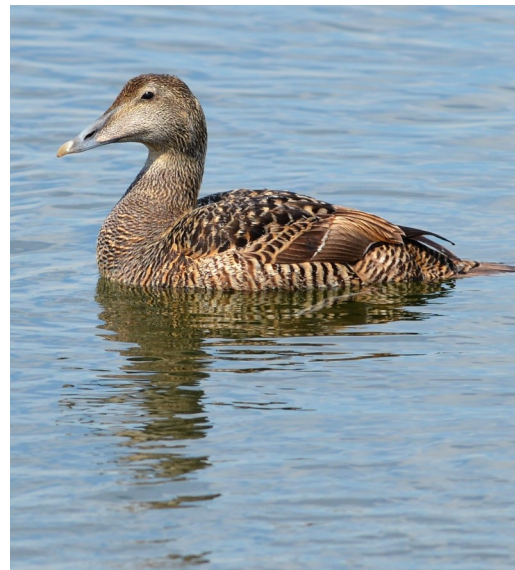
Lag 3: Leon Axelsson, Hans Bohlin och Sture Ljungblom

Lag nr	1	2	3	Tot
Knölsvan	1	1	1	3
Sångsvan	1	1	1	3
Sädgås	1			1
Grågås	1	1	1	3
Kanadagås	1	1	1	3
Vitkindad gås	1	1		2
Bläsand	1	1	1	3
Snatterand	1	1	1	3
Kricka			1	1
Gräsand	1	1	1	3
Brunand	1	1	1	3
Vigg	1	1	1	3
Bergand	1			1
Ejder	1			1
Alfågel	1			1
Svärta	1			1
Knipa	1	1	1	3
Salskrake	1	1	1	3
Småskrake	1		1	2
Storskrake	1	1	1	3
Fasan	1	1		2
Smålom	1			1
Storlom			1	1
Smådopping		1	1	2
Storskarv	1	1	1	3
Gråhäger	1	1	1	3
Havsörn	1	1		2
Sparvhök			1	1
Ormvråk		1	1	2
Rörhöna		1		1
Sothöna		1	1	2
Enkelbeckasin	1		1	2
Fiskmås	1			1
Skrattmås	1	1	1	3



Sångsvan fick alla in på artlistan.

Foto: Åke Nilsson



Det fanns en ejderhona på Revsudden, men det vara bara ett lag som såg den.

Foto: Åke Nilsson

Fåglar i östra Småland 31 (2019)

Lag nr	1	2	3	Tot
Skrattmås	1	1	1	3
Gråtrut	1	1	1	3
Havstrut	1	1	1	3
Tamduva	1	1	1	3
Skogsduva		1		1
Ringduva	1	1	1	3
Turkduva			1	1
Gröngöling	1			1
St. hackspett	1	1		2
Sidensvans	1	1	1	3
Gårdsmyg	1	1		2
Rödhake	1	1	1	3
Koltrast	1	1	1	3
Björktrast	1	1	1	3
Rödvingetrast	1		1	2
Kungsfågel	1		1	2
Stjärtmes	1			1
Entita	1		1	2
Blåmes	1	1	1	3
Talgoxe	1	1	1	3

Nötväcka	1	1	1	3
Trädkrypare		1		1
Skata	1	1	1	3
Kaja	1	1	1	3
Råka	1	1	1	3
Kräka	1	1	1	3
Korp	1			1
Stare		1		1
Gråsparv	1			1
Pilfink	1	1	1	3
Bofink	1	1		2
Grönfink	1	1	1	3
Steglits			1	1
Grönsiska	1	1		2
Gråsiska	1			1
St. korsnäbb		1		1
Domherre	1	1	1	3
Stenknäck	1	1	1	3
Gulspurv	1	1	1	3
Summa	59	50	48	

**Antal arter
totalt**

72



Råka är ett säkert kryss om man åker in till Kalmar nära järnvägsstationen.

Foto: Åke Nilsson

Stadgar gällande forskningsfond inom Östra Smålands Ornitologiska Förening (ÖSOF)

Pengar till fonden avsätts, utifrån tillgång, varje år efter styrelsebeslut på årets sista styrelsemöte. Nedanstående gäller så länge det finns medel avsatta i fonden.

Det är endast ÖSOF:s styrelse som beslutar om projekt ska få pengar eller inte. Detta sker genom majoritetsbeslut när styrelsen är beslutsför.

ÖSOF:s styrelse delar ut pengar från fonden till fågelforskningsprojekt. Det kan vara inventeringar av eller insatser för hotade arter. Det kan också vara inventeringar av miljöer som behöver skyddas för våra fåglar. Bidraget ges främst för resor (statlig milersättning) och eventuellt förbrukningsmaterial.

Belopp som söks kan maximalt vara 5000 kr per år.

Ansökan ska vara styrelsen tillhanda senast 31 december.

Beslut meddelas av styrelsen senast i februari.

Ersättning betalas ut efter att kassören erhållit faktura. Om redovisning uteblir eller att andra av stadgarnas regler inte uppfyllts är man återbetalningsskyldig av de tilldelade medlen.

Pengar kan endast sökas av medlemmar i ÖSOF. Forskningsprojektet ska ske inom ÖSOF:s verksamhetsområde.

Resultatet ska redovisas för styrelsen muntligt eller skriftligt. Redovisningen ska också göras skriftligt i ÖSOF:s tidskrift Fåglar i östra Småland. Redovisningen ska ske senast året efter att projektet beviljats.

För mer information se föreningens hemsida: osof.se

Stadgar gällande göktytefond inom Östra Smålands Ornitologiska Förening (ÖSOF)

Nedanstående stadgar ersätter tidigare stadgar från år 2000 och 2007.

Pengar till fonden avsätts, utifrån tillgång, varje år efter styrelsebeslut på årets sista styrelsemöte. Nedanstående gäller så länge det finns medel avsatta i fonden.

Det är endast ÖSOF:s styrelse som beslutar om projektet ska få pengar eller inte. Detta sker genom majoritetsbeslut när styrelsen är beslutsför.

Medel ur fonden ska i första hand gå till kostnader för tillverkning, uppsättning, inventering och skötsel av göktyteholkar. I projektet ingår även ringmärkning av i holkarna häckande fåglar. Reseersättning utgår utifrån statlig milersättning.

Belopp som söks kan maximalt vara 5000 kr per år.

Ansökan ska vara styrelsen tillhanda senast 31 december.

Beslut meddelas av styrelsen senast i februari.

Ersättning betalas ut efter att kassören erhållit faktura. Om redovisning uteblir eller att andra av stadgarnas regler inte uppfyllts är man återbetalningsskyldig av de tilldelade medlen.

Pengar kan endast sökas av medlemmar i ÖSOF. Forskningsprojektet ska ske inom ÖSOF:s verksamhetsområde.

Resultatet ska redovisas för styrelsen muntligt eller skriftligt. Redovisningen ska också göras skriftligt i ÖSOF:s tidskrift Fåglar i östra Småland. Redovisningen ska ske senast året efter att pengar beviljats.

Avslutas projektet ska eventuella kvarvarande pengar överföras till ÖSOF:s forskningsfond.

För mer information se föreningens hemsida: osof.se

Årsmöte

Medlemmarna i Östra Smålands Ornitologiska Förening (ÖSOF) kallas till ordinarie årsmöte i Kristdala, Oskarshamn **söndagen den 7 april 2019 kl. 15.00.**

Dagordning för årsmöte (enl. § 11 i föreningens stadgar)

1. Val av mötesordförande.
2. Val av sekreterare
2. Val av två justeringsmän.
3. Fråga om mötet utlysts i behörig ordning.
4. Styrelsens årsberättelse och redovisning av räkenskaper.
5. Revisionsberättelse.
6. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen.
7. Val av ledamöter i styrelsen (4 st på 2 år).
8. Val av revisorer (på 1 år).
9. Val av valberedning (på 1 år).
10. Fastställande av utgifts- och inkomststat (budget).
11. Bestämmande av årsavgiften 2020.
12. Ärenden som styrelsen förelägger årsmötet.

Styrelsen föreslår ändrade stadgar. Det handlar om ett förtydligande kring annonsering av årsmöten, en uppdaterad dagordning för våra årsmöten och möjligheten att välja in en suppleant.

13. Av medlem framställt, skriftligen motiverat förslag som kommit styrelsen tillhanda senast tre veckor före årsmötet.

14. Mötets avslutande.

Efter mötet kommer det att bli prisutdelning i 2018 års Lusserally.

Vi börjar med en **guidad tur vid Målsjön kl. 13.00. Samling vid Målsjön, Röstorp, Kristdala.** Se vägbeskrivning på nästa sida.

Hjärtligt välkomna!

Årsmötet kl. 15.00 kommer att vara på **Mötesplats Kristdala**, vid torget i Kristdala. Adressen är Torggatan 3 i Kristdala (intill fritidsgården).



Glöm inte att komma ut till Målsjön, Röstorp kl. 13.00 för att se en våtmarkslokal som Oskarshamnsbygdens Fågelklubb jobbat med under många år.



Extra föreningsmöte 16 maj 2019 kl. 19.00

ÖSOF har ett extra föreningsmöte den 16 maj med anledning av ändring av föreningens stadgar. Mötet kommer att hållas på Oscarsgymnasiet i Oskarshamn, Stengatan 21 i sal G413. Gå förbi matsal och sporthall fram till röda glasdörrar.

Dagordning

1. Val av ordförande
2. Val av sekreterare
3. Ändring av stadgar

Välkomna, Styrelsen

Gissa fågeln!

Rätt svar: Stjärtmes och rödhake

